

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

**KUMAŞ ABAJUR
215ESB517**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	3
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	5
1. HAZIRLIK YAPMA	5
1.1. Kumaş Abajurun Ev Dekorasyonundaki Yeri.....	5
1.2. Kumaş Abajur Yapımında Kullanılan Araç Gereçler	1
1.2.1. Abajur Teli.....	2
1.2.2. Abajur Ayağı	3
1.2.3. Ekstrafor	3
1.3. Abajur Yapımında Kullanılan Kumaşlar	3
1.3.1. Doğal Dokuma Kumaşlar	4
1.4. Abajur Çeşitleri	5
1.4.1. Kullanıldıkları Yere Göre Abajurlar	6
1.4.2. Kullanım Alanlarına Göre Abajurlar	6
1.4.3. Kullanılan Malzemeye Göre Abajurlar.....	7
1.5. Abajur Teline Ekstrafor Sarma	8
UYGULAMA FAALİYETİ	9
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	12
2. KALIP HAZIRLAMA	12
2.1. Kullanılacak Araç Gereçler.....	12
2.2. Kalıp Çıkarma.....	13
UYGULAMA FAALİYETİ	14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	16
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	17
3. KUMAŞ ABAJUR DİKİMİ.....	17
3.1. Kumaş Abajur Çalışması	17
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	23
4. SÜSLEME ŞEKİLLERİ.....	23
4.1. Süsleme Yapma	25
4.2. Süsleme Malzemeleri.....	26
UYGULAMA FAALİYETİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	29
MODÜL DEĞERLENDİRME	30
CEVAP ANAHTARLARI.....	32
KAYNAKÇA	35

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB517
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El Sanatları / Ev Aksesuarları
MODÜLÜN ADI	Kumaş Abajur
MODÜLÜN TANIMI	Kumaş abajur için araç gereç hazırlama, model tespiti, kalıp çıkarma, kumaş abajur çalışma ve süsleme konularının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Düz Dikiş modülünü almış olmak
YETERLİK	Kumaş abajur yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında tekniğe ve modele uygun kumaş abajur yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Modele uygun araç gereç hazırlayabileceksiniz.2. Modele ve tekniğe uygun kalıp hazırlayabileceksiniz.3. Modele ve tekniğe uygun kumaş abajur dikebileceksiniz.4. Modele ve tekniğe uygun süsleme yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ve temiz ortam Donanım: Bilgisayar, İnternet, fotoğraflar, kumaş, abajur teli, ekstrafor, süsleme malzemeleri, çalışma masası, ölçme araçları, bitmiş ürün örnekleri, silikon yapıştırıcı vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

El sanatlarında üretim, insanın hatta toplumun duygu ve düşüncelerinin teknik ve madde ile beraber yoğrulmasıyla oluşmaktadır.

Endüstrideki hızlı gelişmelere paralel olarak geçmişten günümüze kültürümüzü, yaşam tarzımızı ve milli dokumuzu yansıtan el sanatlarımız, hazırlamış olduğumuz bu modülle gelişmelere göre sürekli yeniliğe açık ve uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Dolayısıyla bu modülün el sanatları eğitim ve üretim sistemimizin gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Model belirleme, malzeme temin etme, tekniğe uygun üretim ve süsleme yapma, kalite kontrol bilgi ve becerilerini içeren bu modül, size kumaş abajur yapma becerisi kazandıracaktır.

Bu modül ile birlikte yaşadığınız çevrenin şık, güzel ve uyumlu döşenmesini ve aydınlatılmasını sağlamak gibi önemli gereksinimlerinizi karşılayacaksınız.

Endüstriyel tasarımlarla da iç dizayn ve aydınlatma konularında bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında modele uygun olarak araç gereç hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kumaş abajurun ev dekorasyonundaki yerini ve önemini araştırınız.
- Kumaş abajur yapımında kullanılan araç gereçleri araştırınız.
- Kumaş abajur yapımında kullanılan kumaşları araştırınız.
- Kumaş abajur süslemede kullanılan gereçleri araştırınız.
- Araştırma sonuçlarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. HAZIRLIK YAPMA

1.1. Kumaş Abajurun Ev Dekorasyonundaki Yeri

Dekorasyon; bir evin içini, salonu veya odayı renklerle şekilleri birbirine bağdaştırarak döşeme sanatıdır. Yaşanılan yerin zevke göre renklendirilip döşenmiş olması insana rahatlık verir.

Ev dekorasyonunda abajur temel eşyanın süslenmesi, daha kullanışlı olması, göze güzel görünmesi ve bir renk armonisi oluşturması bakımından önemlidir. Çoğunlukla ışığın gerekli olduğu yerlerde (yatak başları, konsollar, komodinler vb.) veya dekoratif olarak evin farklı bölümlerinde kullanılır.

Abajur, aydınlığı bir yere toplamak ve ışığın doğrudan doğruya göze vurmasını önlemek için kullanılan lamba siperidir.

Çok eski zamanlarda ışık kaynağı olarak yalnız ocak alevinden değil sacayağı üzerinde konulmuş maltızlardan, elde taşınan meşalelerden, ilk örneği Fenikelilere kadar çıkan yağ kandil-lerinden faydalanılırdı. Roma devrinde madeni yağlar biliniyordu ve klasik çağlarda da boynuzdan ya da yağlı bezden yapılmış mumlar kullanılıyordu.

Abajur fikri Avrupa'da XVII. yüzyılda doğdu. Önceleri başka isimlerde anılırdı. Bugünkü adını XIX. yüzyılın ikinci yarısında aldı. Biçimleri ve kullanılan malzemeleri, her devirde moda akımlarıyla yakından ilgili olarak devamlı değişti.

Aydınlatma, göz sağlığı bakımından ve ruh üzerindeki etkisi bakımından büyük önem vermemiz gereken bir konudur. Loş bir yerde oturmak ruhumuza sıkıntı verdiği gibi aşırı derecede aydınlık bir oda da gözlerimiz kamaşır.

Bir odanın aydınlatılmasında gerekli ampulün büyüklüğü odanın ölçülerine, duvar ve tavanların rengine, odanın ne iş için kullanılacağına bağlıdır. Örneğin okuma odası, dikiş dikilen ve ince işlerle uğraşılan odalar iyi bir aydınlatma ister.

Aydınlatmada ışık, tavanın kenarlarına ve yukarıya konulur. Böylece bütün oda aydınlatılmış olur. Okuma ve dikiş köşesine ayrı lambalar yerleştirilir. Bu lambalar seçilirken de odanın şekli, odanın ölçüleri ve eşyaların stiline dikkat edilir.

Dekorasyon gerçekte bir renk ve uyum sanatıdır. Renk odaya ve döşemelere canlılık verir. Önemli olan renkleri kullanmak, birbirine uydurarak göze hoş göstermektir.

Evinizde veya iş yerinde yaşadığınız herhangi bir alan için renk seçimi yaparken göz önünde bulundurulması gereken en önemli unsur; beğenileriniz, hayat tarzınız ve odanın ne yönde olmasını istediğinize karar vermektir. Bir oda için renk seçimi yapılırken genellikle kişisel beğeniler ön plana çıkar oysa ele alınması gereken önemli ölçütler arasında odanın konumu ve hangi amaçla kullanılacağı vardır. Mobilyalarla uyum sağlayabilen odanıza, zevkinize ve bütçenize uygun, bütün ihtiyaçlarınızı karşılayabilecek bir ortam yaratmak gerekir.

Mekân için kullanacak renk planlanmadan önce odanın öne çıkması gereken yönleri bulunur ve bunlar üzerinde çalışılır. Aynı zamanda kötü noktaları görmezden gelme yerine, bu tip noktaları saklayacak ya da dikkati uzaklaştıracak çözümler de düşünülebilir.

Evimiz ne kadar güzel olursa olsun boş kaldıkça bir şey ifade etmez. Eve değerini veren ve hoş görünmesini sağlayan içindeki eşyalardır. Hayatımızın çoğunu geçirdiğimiz evimizde içimize sinen bir yaşam sürdürebilmek için evimizi kendimize göre düzenleyebiliriz. Abajurun kullanıldığı yere uyumunun yanı sıra kendi içinde de bir bütünlük teşkil etmesi gerekir. Özellikle abajur ve abajur ayağı bir bütün teşkil etmeli ve bütün olarak düşünülmelidir.

Resim 1.1: Abajur örneği

Yeni bir abajur seçilirken ortamdaki mobilyalarla uygunluğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Resim 1.2: Abajur ayağı ve uyumu

Resim 1.3: Abajur ayağı ve uyumu

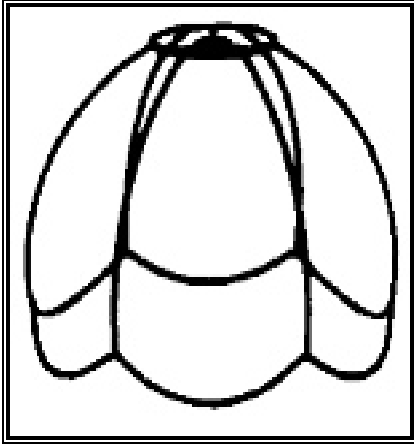
1.2. Kumaş Abajur Yapımında Kullanılan Araç Gereçler

- Kumaş abajur çalışılacak modelin teli (iskeleti)
- Kumaş örnekleri
- Ekstrafor
- Kullanılacak yere uygun abajur ayağı
- Çizim malzemeleri (kalem, silgi, cetvel, mezür vb.)
- Mulaj kâğıdı, parşömen, karton
- Dikiş malzemeleri (dikiş iğnesi, toplu iğne, değişik renklerde iplikler)
- Süsleme gereçleri
 - Danteller
 - Fistolar
 - Harçlar
 - Oyalar
 - Çeşitli renk ve ölçüde boncuklar
- Silikon tabancası ve yapıştırıcısı

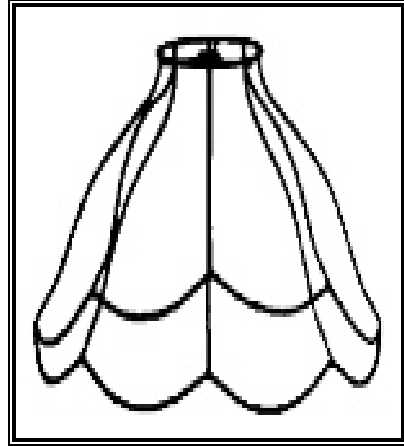
1.2.1. Abajur Teli

Abajur yapımında kullanılan temel malzemeler içinde en önemli malzeme, abajurun çerçevelerini meydana getiren tellerdir. Genellikle galvanize edilmiş yumuşak çelik teller kullanılır. Pirinç ve bakırdan da yapılabilir.

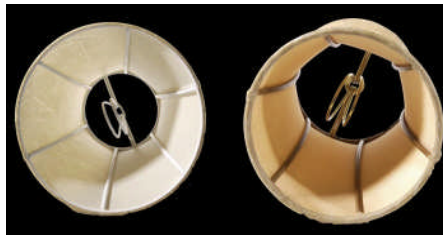
- Tel, çerçeveyi sağlam tutacak ve kaplama malzemesinin gergin tespit edilmesine olanak sağlayacak kadar kalın ve sağlam olmalıdır.
- Değişik büyüklükteki çerçeveler için değişik kalınlıkta tel kullanılmalıdır. Yani küçük çerçeveler için ince tel, büyük çerçeveler için kalın tel kullanılmalıdır.
- Kullanılacak teller eğri olmamalıdır.
- Kesilen parçaların aynı ölçüde olmasına, birleştirilirken de aralarında kalan mesafelerin eşit olmasına çok dikkat edilmelidir.
- Ek yerleri kaynakla birleştirilir. Bazen lehim de kullanılır.
- Tellerin birleştirilmesinde çerçevenin formu dikkate alınarak tellere ona göre şekil verilmelidir.
- Plastik iskeletler de vardır. Bunların maliyeti yüksek olduğundan az kullanılır.

Şekil 1.1: Abajur iskeleti

Şekil 1.2: Abajur iskeleti

Resim 1.4: Kaplanmış abajur teli iç görünüş

Resim 1.5: Kaplanmış abajur teli

1.2.2. Abajur Ayağı

Abajur tellerinin oturduğu platformlardır. Çeşitli şekil ve malzemelerden abajur ayakları kullanılmaktadır. Abajur ayakları, kullanılacak telin şekline ve kullanılacak mekâna göre değişiklik gösterir.

1.2.3. Ekstrafor

Giysilerin etek ucuna, kol ve yaka kenarlarına baskı yapma ya da kumaş kenarlarını temizleme amacıyla geçirilen ince, pamuklu ya da keten şerittir.

1.3. Abajur Yapımında Kullanılan Kumaşlar

Abajur yapımında ipek, saten, şifon, fisto, organze vb. kumaşlar kullanılabilir. Işığın geçmesine imkân veren kumaşlar tercih edilmelidir.

Abajurun modeli de malzeme şekli ile yakından ilgilidir. Davul şekilli olanlara düz kumaşlar kullanılabilir. Desenli, dikey ve yatay çizgili kumaşlar da diğer abajurlardan çok bu tiplere uygundur.

Resim 1.6: Kumaş abajur

Resim 1.7: Kumaş abajur

Koni biçimli abajurlara düz dokulu kumaşlar ve pililer daha çok yakışmaktadır.

Bu tip abajurlarda üst ve alt çember arası destekli olmalıdır. Böylece destek, materyale şekil verir. Bu tip gölgelikler için yıkanabilir kumaşlar seçmek yerinde olur.

1.3.1. Doğal Dokuma Kumaşlar

- Pamuklular
 - Opal
 - Mermerşahi
 - Şile bezi
 - Basma
 - Muslin
 - Fisto vb.
- Kumaş örnekleri
 - İpekliler
 - Saten
 - Krep
 - Organtin
 - Dantel
 - Tafta
 - Emprimeler

Resim 1.8: İpekli kumaşlar

- Ketenler
 - İnce ketenler
 - Sık dokulu ketenler
 - Fantezi ketenler
 - Seyrek dokulu ketenler

Resim 1.9: Keten kumaşlar

Resim 1.10: Abajur ayağı

1.4. Abajur Çeşitleri

Dikiş dikmek, okumak, yazmak, piyano çalmak ve giyinmek için evin çeşitli yerlerinde aydınlatmaya ihtiyaç vardır. Abajur kullanıldığı yere göre seçilmelidir.

Kırmızı ışık saçan bir abajur, yatak odası için uygun olsa da bu renk gözleri bozacağı için okumada kullanılmaz. Gözleri yormayan renk sarıdır. Fakat yeşil ve mavide dinlendirici bir özellik bulunduğundan oturma grupları için bu renk abajurlar seçilebilir.

Küçük odalarda aynı ya da birbirine benzeyen abajurlar kullanılmalıdır. Büyük odalarda ise birbirinin aynı ya da yakın görünüşte 2-3 grup abajur kullanılabilir. Abajurun kullanıldığı yerde uyumunun yanı sıra kendi içinde de bir bütün teşkil etmesi gerekir. Özellikle abajur ve abajur ayağı bir bütün teşkil etmeli ve bütün olarak düşünülmelidir. Lamba ayağı ile abajur arasında iyi bir uyum ve denge olmalıdır.

1.4.1. Kullanıldıkları Yere Göre Abajurlar

- Klasik abajur
- Modern abajur olmak üzere iki tip abajur üzerinde düşünülmelidir.

Resim 1.11: Klasik abajur

Resim 1.12: Modern abajur

1.4.2. Kullanım Alanlarına Göre Abajurlar

- Masa abajuru
- Ayaklı abajur
- Tavan abajuru

Resim 1.13: Masa abajuru

Resim 1.14: Ayaklı abajur

Resim 1.15: Tavan abajuru

1.4.3. Kullanılan Malzemeye Göre Abajurlar

Genellikle abajurlar yapıldıkları malzemenin ismiyle anılır. Bunlar:

- Kumaş abajurlar
- Kâğıt abajurlar
- Cam abajurlar
- Plastik abajurlar
- Ahşap abajurlar
- Metal abajurlar
- Deri abajurlar
- Hasır abajurlar
- İp ve örgü abajurlar

Resim 1.16: Abajur örneği

Resim 1.17: Abajur örneği

1.5. Abajur Teline Ekstrafor Sarma

Tel iskeletlerin ekstraforla sarılması tellerin paslanmasını önler. Kaplamada yapıştırma, toplu iğneleme için sağlam bir temel teşkil eder.

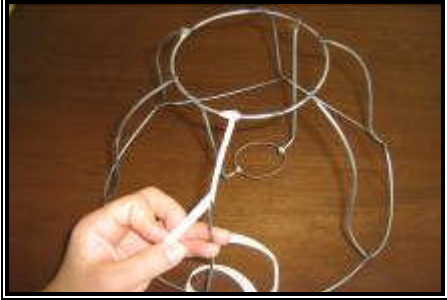
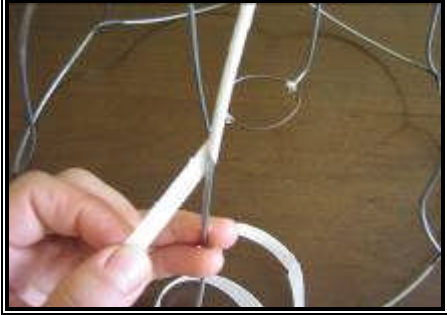
Ekstrafor sarma, abajur yapımının en önemli aşamasıdır. Çember ve destekler çok sıkı bir şekilde sarılmalıdır. Dikkatli yapılmazsa sağlam, gergin, sabit bir kaplama yerine sonucu hayal kırıklığı olan üstten sarkmış gevşek bir şekil elde edilir. Sarılan tellerin üzerinden parmaklar gezdirilerek (döndürerek) kontrol edilir. Tel üzerinde sarılan ekstrafor gevşek ise tekrar sarılması gerekir.

Abajur telinin inceliği, kalınlığı ve sarma sıklığı sarılacak ekstrafor miktarını etkiler. Vev sarmak hem fazla kalın olmasını engeller hem de daha az ekstrafor kullanılır. Ortalama iskelet ölçüsünün 2 katı ölçü verilir. Ekstrafor sarma işleminin başlangıç ve bitimi, mutlaka dikişle tutturulmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kumaş abajur için araç gereçlerinizi hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kumaş abajur araştırması yapınız.	➤ Çevre incelemesi yaparak kumaş abajur çalışmalarını inceleyiniz.
➤ Kumaş abajurun kullanım alanını belirleyiniz.	➤ Abajur büyüklüğünün kullanım alanının büyüklüğü ile orantılı olmasına dikkat ediniz.
➤ Abajur modeli tespit ediniz.	➤ Kumaş abajur tekniğine uygun model tespit ediniz.
➤ Kumaş abajur tekniğine uygun kumaş araştırınız.	➤ Kaynakları etkili ve verimli kullanınız. ➤ Seyrek dokunmuş kumaşları tercih ediniz. ➤ Işığı geçiren ince kumaş olmasına dikkat ediniz. ➤ Yıkanebilir veya silinebilir kumaşları tercih ediniz. ➤ Kumaşın abajur teli modeline uyum sağlamasına özen gösteriniz. ➤ Renk uyumuna dikkat ediniz.
➤ Kullanım alanına uygun model belirleyiniz.	➤ Kullanılacak yere uygun ölçüde olmasına dikkat ediniz.
➤ Kumaş abajur çalışmaya uygun tel iskelet hazırlayınız.	➤ Bölmelerin eşitliğine ve tellerin sağlamlığına dikkat ediniz.
➤ Abajur teline ekstrafor sarınız.	➤ Abajur teline ekstrafor sararken verev olmasına dikkat ediniz. ➤ Ekstraforun abajur teli üzerinde dönmesini sağlayacak şekilde sıkı sarınız.

	 <p>Resim 1.18</p>
<p>➤ Tellerin etrafına kalın olmayacak şekilde sararak tamamlayınız.</p>	 <p>Resim 1.19</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Kalınlık yapmamasına dikkat ediniz.➤ Ekonomiklik ilkesine uyunuz.➤ Ekstrafor ölçüsünü, iskelet ölçüsünün 2 katı olacak şekilde hesaplayınız.➤ Başlama ve bitirme yaparken mutlaka dikişle tutturunuz.➤ Düzgün ve titiz çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Bir evin içini, salonu veya odayı renklerle şekilleri birbirine bağdaştırarak döşeme sanatına.....denir.
2. Ev dekorasyonunda kumaştemel eşyayı süslemesi, daha kullanışlı olması ve göze hoş görünmesi bakımından önemlidir.
3. Abajurlar amaçla evin farklı bölümlerinde kullanılabilir.
4. Abajur, ışığın doğrudan göze vurmasını önlemek için kullanılan siperidir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

5. () Abajur seçiminde odadaki eşyalarla orantısı ve renk uyumu önemlidir.
6. () Abajurlar yalnızca ayaklı abajur olarak kullanılır.
7. () Zevke ve ihtiyaca göre istenilen ölçülerde abajur teli hazırlanabilir.
8. () Kumaş abajur çalışmasında öncelikle tele ekstrafor sarılmalıdır.
9. () Ekstraforu tele sarmada bolluk verilerek kalın sarılmalıdır.
10. () Kumaş abajur yapımında kalın koyu renk kumaşlar tercih edilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında modele ve tekniğe uygun kalıp çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan kumaş abajur örneklerini inceleyiniz.
- Modele ve tekniğe uygun abajur kalıbının nasıl çıkarıldığını araştırınız.

2. KALIP HAZIRLAMA

Kumaş abajur çalışmasında ölçü alma ve kalıp çıkarma güzel bir çalışma yapılabilmesi bakımından önemlidir.

Çalışmaya başlamadan önce ölçü almada kullanılacak mezür, kâğıt, kalem gibi malzemeler hazır bulundurulmalıdır. Fazla bolluk vermeden ve fazla gerdirmeden ölçü alınmalıdır.

2.1. Kullanılacak Araç Gereçler

Abajur yapımında kullanılacak araç gereçler yapılacak abajura göre değişiklik gösterebilir.

- **Araçlar:**
 - Abajur teli (iskeleti)
 - Mezür
 - Cetvel
 - Makas
 - Toplu iğne
- **Gereçler:**
 - Mulaj kâğıdı
 - Ütü ve ütü masası
 - Ekstrafor
 - Kalem
 - Silgi
 - Kumaş

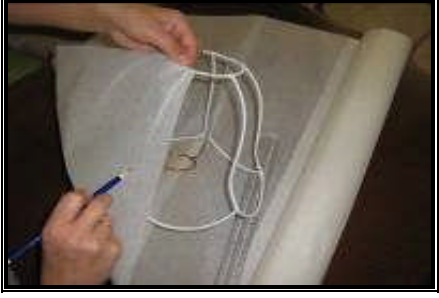
2.2. Kalıp Çıkarma

Kumaş abajur yapmak için tespit edilen abajur teli üzerinden çizim araç gereçleri kullanılarak kalıp hazırlanır.

Kumaş abajur yaparken kalıp çıkarma sonucun verimliliği açısından çok önemlidir. Her bölüm için ayrı kalıp hazırlanır ve bölümler numaralandırılır. Her bölmenin ölçüsü ayrı alınmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak abajur kalıbı çıkarınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıp çıkarmada kullanılan araç gereçleri hazırlayınız.	 <p>Resim 2.1</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Kaynakları etkin ve verimli kullanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıp çıkarmak için uygun ortam hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıp çıkarmak için atölye ortamını tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Abajur telinin her parçasının ölçüsünü ayrı alınız.	 <p>Resim 2.2</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Ölçü almada cetvel, mezür ve kalem kullanınız.➤ Ölçü alırken dikkatli olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Her bölme için ayrı kalıp hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli ve temiz çalışınız.

- Hazırladığınız kalıpları numaralandırınız.

Resim 2.3

- Her bölmenin ölçüsü farklı olabileceği için kalıpları numaralandırınız.
- Dikkatli ve temiz çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Abajur teli, kumaş abajur çalışmaya ve kalıp hazırlamaya uygun olmalıdır.
2. () Kalıp hazırlamadan önce abajur teline ekstrafor sarılmalıdır.
3. () Kumaş abajur çalışmasında kalıp çıkarma sonucun verimliliği açısından önemlidir.
4. () Ölçü almada mulaj kalıplara dikiş payı verilmelidir.
5. () Mulaj kâğıdı kalıp çıkarmada kullanılan bir gereçtir.
6. () Kalıp hazırlarken bir bölmenin kalıbını almak yeterlidir.
7. () Abajur teli üzerinden kalıp çıkarılırken her bölmenin kalıbı ayrı çıkarılmalıdır.
8. () Her bölme için hazırlanan kalıplar numaralandırılmalıdır.
9. () Ekstraforun kalın sarılması telin ölçüsünü değiştirir.
10. () Kumaş abajur çalışmasında kalıp hazırlamaya gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında modele ve tekniğe uygun kumaş abajur dikebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan kumaş abajur örneklerini araştırınız. Yaptığınız bu çalışmaları arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. KUMAŞ ABAJUR DİKİMİ

3.1. Kumaş Abajur Çalışması

Kumaş abajur çalışma tekniğine uygun model tespit edilir. Kumaş abajur, kullanım alanı ve kullanılacak yer, eşya ile renk uyumu ve ölçüler dikkate alınarak hazırlanır.

Çemberin paslanmaması için ve kumaşları bölmelere tutturabilmek için çember, ekstrafor ile tekniğine uygun şekilde sarılır.

Her bölme için ayrı yapılan kalıplar, kumaşa uygulamak üzere hazırlanır. Kumaş ütülenerak çalışmaya hazır hâle getirilir.

Resim 3.1: Kumaş Abajur

➤ **Kalıpları kumaşa uygulama**

Kumaşın en ve boy iplikleri kontrol edilir. En ve boy iplikleri üst üste getirilerek kumaşın verevi bulunur. Kalıplar kumaşa ekonomik bir şekilde yerleştirilir.

➤ **Kalıpları kesme**

Kumaşa yerleştirilen kalıplar, 0,5 cm dikiş payı verilerek kesilir.

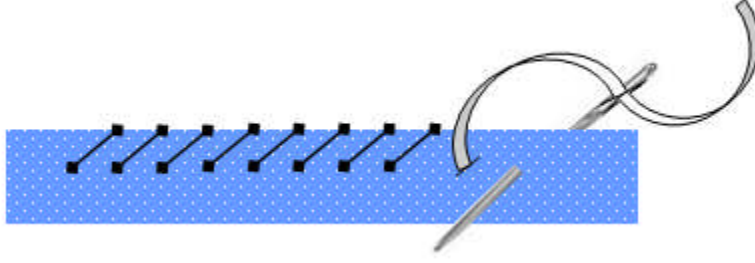
➤ **Kalıbı abajur teline (ekstrafora) iğneleme**

Her bölme için ayrı hazırlanan kalıplar, numaralarına uygun olarak bölmelere yerleştirilir. Toplu iğne ile etrafından sıkça iğnelenir. İğneleme yaparken verevin kaymamasına özen gösterilir.

➤ **Parçaları birleştirme**

Her bölme için ayrı hazırlanan kalıplar, numara sırasına göre abajur teline iğnenir. Dikiş payları içe gelecek şekilde katlanır. Kumaşın rengine uygun sağlam bir makara ipi ile üstten çırpma dikiş ile dikilir.

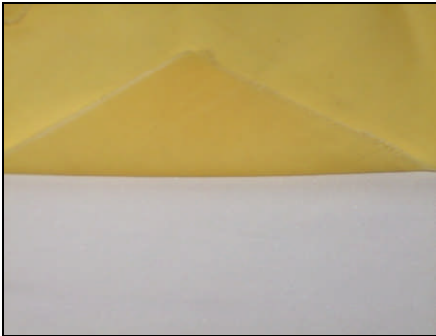
Verevin kaymaması konusunda gereken özen gösterilmeli ve gergin bir şekilde dikilmelidir.

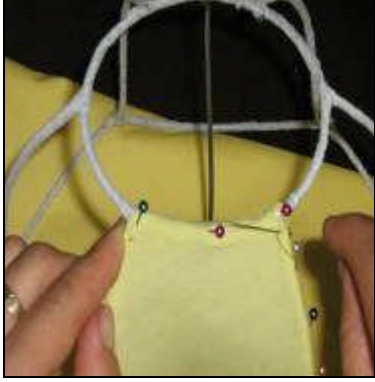

Şekil 3.1: Çırpma tekniği uygulaması

UYGULAMA FAALİYETİ

Kumaş abajur yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıpları kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Başarılı bir çalışma için kalıpları mutlaka kontrol ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ütülemede ve kesmede kullanılacak araç gereçleri hazır bulundurunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıp çıkarmak için atölye ortamı tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşınızı ütüleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüzeyi pürüzsüz ütü kullanınız. <p>Resim 3.2</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın vevini bulunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın en boy ipliklerini kontrol ediniz.➤ Kalıpları kumaşın vevine yerleştiriniz.➤ Kalıpların orta çizgilerini çizerek kaymamasını sağlayınız. <p>Resim 3.3</p>

<p>➤ Kalıpları dikiş paylı kesiniz.</p>	<p>➤ Dikkatli ve temiz çalışınız. ➤ Keskin uçlu makas kullanınız.</p>
<p>Kalıpları abajur teline numarasına göre iğneleyiniz.</p>	<p>Sık iğneleyip verevin kaymasını önleyerek gergin olmasını sağlayınız.</p> <p>Resim 3.4</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kumaş abajur çalışmasında doğru bir çalışma olması için kalıplar kontrol edilmiştir.
2. () Kalıplar kumaşın düz ipliğine gelecek şekilde yerleştirilmelidir.
3. () Kalıpları kumaşa yerleştirirken kumaşın verevine gelecek şekilde yerleştirilmelidir.
4. () Kumaşları keserken dikiş paylı kesilmelidir.
5. () Kalıplar abajur teline numara sırasına göre yerleştirilmelidir.
6. () Kalıplar abajur teline yapıştırılmalıdır.
7. () Kalıplar abajur teline ve ekstrafora sık iğnelenmelidir.
8. () Kumaş ekstrafor üzerine dikilirken gergin olmamalıdır.
9. () Kumaş ekstrafor üzerine dikilirken gergin dikilmelidir.
10. () Parçalar birleştirilirken kumaşın renginde iplik kullanılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında tekniğe ve model abajura uygun bir şekilde süsleme yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan kumaş abajur süsleme örneklerini araştırıp bulduğunuz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Süsleme tekniklerinde kullanılabilir malzeme araştırması yapınız.

4. SÜSLEME ŞEKİLLERİ

Süsleme, günlük yaşamda kullandığımız objelere göze hoş görünmesi için çeşitli tekniklerle yapılan estetik ilavelere denir.

Süslemeler modele uygun olarak bazen kalıp kesilmeden önce bazen kalıp kesilip dikilmeden önce bazen de abajur bittikten sonra yapılır.

Genellikle nakışla yapılacak süslemeler, kalıplar kumaşa çizilip kesilmeden önce yapılır. Kalıbın kumaşa çizilmesi deseni yerleştirmek için kolaylık ve kumaş kullanımında ekonomiklik sağlar.

Kendi desen özelliklerinden dolayı bazı kumaşlarla süslemeye gerek kalmadan değişik ve zevkli abajurlar yapılabilir.

Resim 4.1: Desenli kumaş ile yapılmış abajur

Resim 4.2: Kurdele nakışı ile süslenmiş abajur

Resim 4.3: Boncuklu kenar harcı ile süslenmiş abajur

Resim 4.4: Harç ile süslenmiş abajur

Resim 4.5: Tüylerle süslenmiş abajur

Resim 4.6: Kurdele ve yapma çiçekler

Resim 4.7: İncilerle süslenmiş abajur ile süslenmiş abajur

Resim 4.8: Boncuklarla süslenmiş abajur

Resim 4.9: Kurdele nakışı ve kenar harcı ile süslenmiş abajur

Resim 4.10: Kenar harcı ve boncuklarla süslenmiş abajur

4.1. Süsleme Yapma

Süsleme; yapılan ürünün göze hoş görünmesi, albenili olması, ortama ferahlık vermesi, zevke uygun ve sağlam olması gibi konuları içerir.

Kumaş abajurda süsleme, genellikle bölmelerin kumaş birleştirme yerlerini kapatma amacıyla yapılır.

Süsleme için kullanılacak materyalleri kumaşa, modele, moda ve kullanılacak yere göre seçmek gerekir (Kumaş ile uyumlu olmalı ve renkler birbirine uymalıdır.).

Çeşitli harçlar, biyeler, oylar, danteller ve boncuklar süsleme gereci olarak sık kullanılır.

Abajur tellerine süsleme malzemeleri yerleştirilirken dikilir ya da silikon tabancası ile yapıştırılır.

➤ **Süsleme nedenleri**

- Göze hoş görünmesi için süsleme yapılır.
- Modaya ve zevke uygun estetik görünüm kazandırmak için süsleme yapılır.
- Özellikle ince kumaşlarda ek yerlerini kapatmak için süsleme yapılır.

➤ **Süsleme çeşitleri**

- Dikiş tekniği ile yapılan süslemeler
- Nakış tekniği ile yapılan süslemeler
- Hazır gereçlerle yapılan süslemeler

4.2. Süsleme Malzemeleri

- Hazır harçlar
- Danteller
- Boncuklar
- Oyalar
- Kordonlar
- Saçaklar
- Hasırlar
- Deriler
- Boyalar
- Çiçekler
- Nakışlar
- Biyeler
- Örgüler
- Kâğıtlar
- Tahta kaplamalar

Süsleme malzemelerine örnekler:

Resim 4.11: Boncuklu kenar harcı

Resim 4.12: Püsküllü kenar harcı

Resim 4.13: Hazır güpür

Resim 4.14: Hazır kenar güpürü

Resim 4.15: Değişik boncuklar

UYGULAMA FAALİYETİ

Kumaş abajur süsleme faaliyetini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Süsleme yapılacak kumaş abajuru hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Başarılı bir çalışma için çalışma masasını veya atölye ortamını tercih ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Süslemede kullanacağınız malzemeleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaş abajur modeline uygun süsleme malzemesi tespit ediniz.➤ Kumaş abajurun kullanım alanına uygun süsleme malzemesi seçiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Birleştirilen parçaların gerginliğini kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Süslemeye başlamadan önce dikilen parçaların gergin olduğundan emin olunuz.➤ Gergin olmayan bölümleri düzeltiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Süsleme malzemesinin ölçüsünü doğru hesaplayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Süsleme yapılacak abajur dilimlerinin ölçüsünü bütün detaylarıyla alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Süsleme harçlarını yapıştırınız.	 <p>Resim 4.16</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli ve temiz çalışınız.➤ Süsleme harçlarını yapıştırma işlemini silikon ile yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygun ayak üzerine abajuru monte ederek bitiriniz.	 <p>Resim 4.17</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kumaş abajur çalışmasında doğru bir süsleme olması için model araştırması yapılmalıdır.
2. () “Fisto” kumaş abajur süslemede kullanılan bir gereçtir.
3. () “Kâğıt” kumaş abajur süslemede kullanılan bir malzemedir.
4. () Kumaş abajur süslemede hazır harçlar kullanılabilir.
5. () Kumaş abajur süslemede değişik renk ve ölçülerde boncuklar kullanılabilir.
6. () Kumaş abajur süslemede birleştirme yerlerini süslemeye gerek yoktur.
7. () Süsleme yaparken sağlam olması için silikonla yapıştırılmalıdır.
8. () Kumaş abajur süslemede “dantel” kullanılabilir.
9. () Kumaş abajur süslemede değişik renk ve ölçülerde “oyalar” kullanılabilir.
10. () Süsleme malzemeleri kullanılacak yere ve kişinin zevkine göre değişebilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aydınlığı bir yere toplayan ve ışığın doğrudan doğruya göze vurmasını önleyen lamba siperine ne ad verilir?
A) Kumaş
B) Abajur
C) Ekstrafor
D) Tel
2. Aşağıdakilerden hangisi kumaş abajur yapımında kullanılan araçlardandır?
A) Mulaj
B) Kumaş
C) Ekstrafor
D) Tel
3. Aşağıdakilerden hangisi kumaş abajur yapım aşamalarından biri değildir?
A) Model tespit etmek
B) Kalıp hazırlamak
C) Parçaları birleştirmek
D) Sürfile yapmak
4. Aşağıdaki süsleme malzemelerinden hangisi abajur süslemede kullanılır?
A) Danteller
B) Boncuklar
C) Oyalar
D) Hepsi

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

5. Abajurlar, genellikle ışığın gerekli olduğu yerlerde, yatakların veya oturma yerlerinin.....köşelerinintarafına konulur.
6. Kumaş abajur yapımında abajurun modeli yapımına uygun olmalıdır.
7. Kumaş abajur çalışmasında abajurun kullanılacağı yer, kullanan kişinin zevki bakımındanseçimi çok önemlidir.
8. Kumaş seçimi yapılırken kumaşın ışığı iyi iletmesi ve ışıktanözen gösterilmelidir.

9. Abajur teli üzerinden kalıp çıkarılırkenkalıbı ayrı çıkarılmalıdır.
10. Kumaş abajur çalışmasında kalıplar kumaşa uygulanırken mutlaka yerleştirilmelidir.
11. Kumaş abajur çalışmasında abajur teline ekstrafor sararkentutulmalıdır.
12. Kumaş abajur çalışmasındagereçleri kullanılacak yere ve kullanan kişiye göre değişebilir.
13. Abajur ve abajurarasında bir bütünlük teşkil etmeli ve bir denge olmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	dekorasyon
2	abajur
3	dekoratif
4	lamba
5	Y
6	D
7	D
8	D
9	Y
10	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	D
10	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	Y
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	D
10	D

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	D
4	D
5	baş-baş
6	kumaş abajur
7	kumaş
8	etkilenmesine
9	her bölmenin
10	verev
11	verev
12	süsleme
13	ayağı

KAYNAKÇA

- Büyük Ansiklopedi Cilt-1, 1990.
- **“Dekorasyon İlkeleri”**, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Yayın Nu:
12.